

Kabirde hayat

Süleyman Akkın: “İnsan ölünce kabirde hayat nasıl devam edecek? Neler olacak?”

Öldükten sonraki kabir hayatı, teşekkülünde dünya hayatındaki amellerin etkin olduğu, mahşer öncesinde kurulan berzah hayatıdır, yani bir ruhânî ara hayattır. Kabir hayatı haktır ve gerçektir. Peygamber Efendimiz (asm): “‘Allah, îman edenlere dünya hayatında da, âhiret hayatında da o sâbit sözde sebat ihsân eder. Allah zâlimleri şaşırtır. Allah ne dilerse yapar’1 âyeti kabir azabı hakkında inmiştir. Kabirde ölüye, ‘Rabb’in kimdir?’ diye sorulur. O da: ‘Rabb’im Allah ve Peygamberim Muhammed’dir’ der. İşte bu, yukarıdaki âyette geçen sabit sözün delâletidir.”2

Zeyd bin Sâbit (ra) anlatmıştır: “Peygamber Efendimiz (asm) Neccâr oğullarına ait bir bahçe içinde kendi katırı üzerinde bulunduğu sırada biz de beraberinde idik. Katır birden bire ürktü ve yoldan saptı. Nerede ise Peygamber Efendimizi (asm) yere atacaktı. Orada beş altı tane kabir vardı. Peygamber Efendimiz (asm): ‘Bu kabirlerin sahiplerini kim tanıyor?’ diye sordu. Bir adam: ‘Ben tanıyorum!’ dedi. Peygamberimiz (asm): ‘Bunlar ne zaman öldüler?’ buyurdu. O kimse: ‘Müşriklik devrinde öldüler’ dedi. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz (asm): ‘Şüphesiz bunlar kabirleri içinde imtihana tabi tutuluyorlar! Şâyet ölülerinizi gömmeği terk etmeniz endişesi bende mevcut olmasaydı, bu kabristandan işitmekte olduğum kabir azabından birazını sizlere de işittirmesini Allah’tan niyaz ederdim’ buyurdu. Sonra yüzünü bize döndürüp: ‘Ateş azabından Allah’a sığınınız!’ buyurdu. Sahabîler (ra): ‘Ateş azabından Allah’a sığınınız!’ dediler. Peygamberimiz (asm): ‘Kabir azabından Allah’a sığınınız!’ buyurdu. Sahabeler (ra): ‘Kabir azabından Allah’a sığınınız!’ dediler. Peygamber Efendimiz (asm): ‘Görünür görünmez fitnelerden Allah’a sığınınız!’ buyurdu. Sahabeler (ra): ‘Görünür görünmez fitnelerden Allah’a sığınınız!’ dediler. Peygamber Efendimiz (asm): ‘Deccal fitnesinden Allah’a sığınınız!’ buyurdu. Sahabîler (ra): ‘Deccal fitnesinden Allah’a sığınınız!’ dediler.”3

“Herkes kazandıklarına rehindir”4 âyet-i celîlesi mûcibince kabir hayatında insan dünyadaki amelinin, düşündüklerinin, inandıklarının, fikirlerinin, yaptıklarının, görgü ve yaşayışının bir yansıması tarzında azap görür veya mükâfât bulur. Henüz Mahşer kurulmamış, Mahkeme-i Kübrâ teşekkül etmemiş, umûmî diriliş için emir verilmemiştir. Bununla berâber, insanın dünyada ve âhirette gördüğü azaplar Allah’ın rahmetiyle inşallah onun bağışlanması için birer basamak teşkil eder.

Gerçekte îdamın ve sırf yokluğun bulunmadığını, ölümünse bir yok oluş olmadığını⁵ beyan eden Üstad Bedüzzaman Hazretleri, Sözlere’de “îdam-ı ebedî”den bahseder. Burada bahsedilen “îdâm-ı ebedî”, âhireti inkâr etme ve öldükten sonra yokluğu kabul etme vahâmetinin kabir hayatına yansımış cezâî şeklinden başka bir şey değildir. Başka bir ifâdeyle, âhiret hayatına inanmayan ve ölümü yokluk zanneden ehl-i inkâr için verilmiş “amelin cinsinden” bir kabir azabıdır. Çünkü öyle bildiği için, cezâsı olarak da aynını görecektir.⁶ Saîd Nursî Hazretlerinin, dünya hayatında âhireti tasdik ettiği halde sefâhet ve dalâlette gidenlerin kabir hâli olarak bahsettiği “haps-i ebedî ve bütün dostlardan tecrit demek olan haps-i münferit”; kabri öyle gören; îtikat eden, fakat inandığı gibi amel etmeyenlerin göreceği bir kabir muâmelesidir.⁷

Kur’ân’ın: “Sûr üflendiği zaman, kabirlerinden Rab’lerine doğru koşarak çıkarlar!”⁸ âyeti ve sâir yüzlerce âyetle haber verdiği umûmî diriliş, büyük hesap, büyük muhâkeme, İlâhî yargılama ve daha sonra Cennet ve Cehennem tarzında devam edecek olan “ebedî hayat” ise inanan-inanmayan bütün insanları kapsamakta ve ilgilendirmektedir. Bedüzzaman Hazretleri, gerçekte îdâm-ı ebedînin olmadığını, Cehennemin vücûdunun bin derece îdâm-ı ebedîden daha hayırlı olduğunu, hattâ Cehennemin kâfirlere de bir nevî merhamet olduğunu; çünkü Cehennemin şerr-i mahz olan adem ve yokluk değil, hayr-ı mahz olan vücuttan ibâret olduğunu kaydeder.⁹ “Öyle bir ateşten sakının ki, yakıtı insanlarla taşlardır”¹⁰ âyetinin tefsirinde ise Saîd Nursî Hazretleri Cehennem ateşinin tabakalarını ayrıntıları ile îzah eder.¹¹

Dipnotlar:

- 1- İbrâhim Sûresi, 14/27
- 2- Müslim, 2871
- 3- Müslim, 2867
- 4- Tûr Sûresi, 52/21
- 5- Mektûbât, 13, 221, 278
- 6- Sözlere, s. 131
- 7- Sözlere, s. 131
- 8- Yâsîn Sûresi, 36/51
- 9- Asâ-yı Mûsâ, 43; Şuâlar, 207
- 10- Bakara Sûresi, 2/24
- 11- İşârâtü’l-İ’câz, s. 181